

PM 2017:219 RVI (Dnr 150-1336/2017)

Förslag till reviderade föreskrifter om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i social barn- och ungdomsvård

Remiss från Socialstyrelsen

Remisstid den 19 oktober 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

Den 1 juli 2014 trädde ny lagstiftning med krav på behörighet för handläggare inom den sociala barn- och ungdomsvården i kraft. Enligt förarbetena till lagstiftningen om behörighet är syftet med regleringen att skapa en garanti för att arbetsuppgifter utförs av personal med viss formell kompetens. Socialstyrelsen beslutade i samband med att den nya lagstiftningen trädde i kraft om föreskrifter där det regleras vilka krav som ska gälla för att en annan examen än socionomexamen ska ge behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård.

Det finns idag svårigheter för kommunerna att tillämpa gällande föreskrifter. Det finns små möjligheter att uppnå behörighet genom en annan relevant examen vilket i praktiken har inneburit att det endast är socionomexamen som ger behörighet. Socialstyrelsen lämnar därför förslag till reviderade föreskrifter som innebär större flexibilitet för att kunna komplettera annan examen. Socialstyrelsen har remitterat förslaget till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att Socialstyrelsens förslag till nya föreskrifter ger en ökad flexibilitet för kommunerna i hur behörighetskraven ska bedömas, men anser att det behövs tydligare vägledning för kommunerna i hur detta kan göras.

Mina synpunkter

Den sociala barn- och ungdomsvården är ett av de svåraste uppdragen inom socialtjänsten och hela välfärden. Det är ett komplext och kvalificerat socialt arbete där stora krav ställs på att kunna vara drivande i ett socialt förändringsarbete, att ha

ett analytiskt förhållningssätt och att ha en förmåga att samarbeta och samverka. Det är därför av yttersta vikt att socialsekreterare, som arbetar med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa och deras familjer, har utbildning som speglar dessa kompetenser och förmågor. Jag står därför till fullo bakom den lagändring som gjordes år 2014 som innebär att det ställs krav på särskild behörighet för att arbeta som handläggare inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Socialtjänsten, särskilt barn- och ungdomsvården, har under lång tid haft stora utmaningar vad gäller en ansträngd arbetssituation och hög personalomsättning kombinerat med svårigheter att rekrytera personal. Just svårigheten att rekrytera personal har på senare tid väckt frågan om att göra undantag från eller avskaffa de särskilda behörighetskrav som infördes år 2014, för att förenkla rekryteringen. En sådan utveckling vänder jag mig emot – det är fel väg att gå att sänka kraven på vilken kompetens som behövs för att arbeta inom socialtjänsten. Vi behöver istället angripa orsakerna till den höga personalomsättningen och svårigheterna att rekrytera – nämligen den bitvis tuffa arbetssituationen. Det är något vi har arbetat hårt med i Stockholm sedan maktskiftet år 2014, både genom att tillföra ekonomiska resurser och genom att ta fram en särskild handlingsplan för att förbättra arbetssituationen.

Samtidigt ska statliga regelverk inte i onödan försvåra kommunernas arbete. I förarbetena till lagstiftningen om behörighetskrav framgår att det ska vara möjligt för personer med annan utbildning än socionomutbildning att komplettera den för att uppnå behörighet. I den uppföljning som Socialstyrelsen genomfört av lagändringen och de föreskrifter som arbetats fram har det framkommit att kommuner, särskilt mindre, har svårighet att tillämpa bestämmelserna, inte minst i fråga om när annan examen än svensk socionomexamen ska anses vara behörighetsgrundande.

I det nya förslaget till föreskrifter ges kommunerna en ökad flexibilitet att bedöma vad som ska anses vara annan relevant examen. Jag delar intentionerna i Socialstyrelsens nya förslag. Samtidigt får inte den ökade graden av flexibilitet innebära att socionomutbildningen undermineras som behörighetsgivande. Jag delar därför stadsledningskontorets synpunkt om att det behövs tydligare vägledning för kommunerna i hur de nya föreskrifterna ska tolkas, samt att de allmänna råden behöver kompletteras. På så sätt kan vi säkerställa att intentionerna med lagstiftningen uppfylls, det vill säga att vi har en social barn- och ungdomsvård av hög kvalitet för de barn, unga och familjer som är i behov av stöd och hjälp.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 12 oktober 2017

ÅSA LINDHAGEN

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Den 1 juli 2014 trädde ny lagstiftning med krav på behörighet för handläggare inom den sociala barn- och ungdomsvården i kraft. Enligt förarbetena till lagstiftningen om behörighet är syftet med regleringen att skapa en garanti för att arbetsuppgifter utförs av personal med viss formell kompetens. Arbetet med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa, och deras familjer, är ett av socialtjänstens svåraste uppdrag. Personalens kompetens är väsentlig för att kunna uppnå en rättssäkerhet och upprätthålla en god kvalitet.

Socialstyrelsen beslutade i samband med att den nya lagstiftningen trädde i kraft om föreskrifter där det regleras vilka krav som ska gälla för att en annan examen än socionomexamen ska ges behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård.

Det finns idag svårigheter för kommunerna att tillämpa gällande föreskrifter. Det finns små möjligheter att uppnå behörighet genom en annan relevant examen vilket i praktiken har inneburit att det endast är socionomexamen som ger behörighet. Socialstyrelsen lämnar därför förslag till reviderade föreskrifter som innebär större flexibilitet för att kunna komplettera annan examen. Förslaget innebär att annan relevant examen än svensk socionomexamen ska innefatta högskolekurser på områdena socialt arbete, social rätt, förvaltningsrätt och psykologi. Utbildningen ska vidare ha det innehåll och den omfattning som behövs för att förmedla de kunskaper som behövs för att uppfylla målet med regleringen, det vill säga att kunna handlägga ärenden med en god kvalitet och på ett rättssäkert sätt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag som bedöms bidra till att handläggare inom den sociala barn- och ungdomsvården ska ha rätt kompetens för arbetsuppgifterna för att kraven på rättssäkerhet och god kvalitet kan uppnås. Förslagen ger stöd i stadens arbete för att nå visionen om Ett Stockholm för alla och Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Förslaget ligger även i linje med kommunfullmäktiges mål för verksamhetsmålet 4.4 *Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.*

Förslag till reviderade föreskrifter

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att det ställs höga krav på dem som arbetar inom den sociala barn- och ungdomsvårdens myndighetsutövning. Förslag till reviderade föreskrifter innebär att det även fortsättningsvis finns en reglering av behörighet och stadsledningskontoret står bakom principen att personal inom den sociala barn- och ungdomsvården ska ha kvalifikationer i enlighet med kraven i socialtjänstlagen.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget om reviderade föreskrifter som innebär möjligheter till flexibilitet för socialtjänsten att anställa personal med lämplig kompetens och erfarenhet. Däremot anser stadsledningskontoret att kommunerna behöver mer vägledning vid bedömning om när handläggare har tillräcklig kompetens. I det nya förslaget till föreskrifter begränsas kraven till att utbildningen sammantaget ska innefatta högskolekurser på områdena socialt arbete, socialrätt, förvaltningsrätt och psykologi. Vad som ska räknas in som annan relevant examen än socionom blir då svårtolkat. Stadsledningskontoret anser därför att det är viktigt att Socialstyrelsen påskyndar arbetet med att ta fram kompetensmål för de berörda handläggarna som kommer att utgöra ett stöd vid bedömning av relevant behörighet och kompetens.

Stadsledningskontoret anser att de allmänna råden, om annan relevant utbildning bör kompletteras. En annan relevant utbildning bör även ha ett sådant innehåll och en sådan omfattning att den förmedlar tillräckliga kunskaper för att ge förmåga att samverka med barn, unga och deras familjer, andra myndigheter, verksamheter och professioner. Vidare bör det ingå ett råd om kunskap om barns utveckling, villkor och rättigheter och inte bara kunskap om barns behov, som det nu är formulerat. Detta är särskilt angeläget då FN:s barnkonvention föreslås bli svensk lag.